

več vzrokov, med temi pa je treba poudariti predvsem dva: nezadostna materialna preskrbljenost krajevne skupnosti (zato ni bilo začetnih spodbud) in določena pasivnost in nerazumevanje pomembnosti medsebojnega obveščanja v okviru krajevne skupnosti in med krajevno skupnostjo in delovnimi organizacijami na eni strani ter občino na drugi. Zato so relacije obveščanja, po katerih je šla informacija, bile in še so tako ozke, da skoznje ne prode vsa slikovitost življenja v krajevni skupnosti in vseh drobnih in prepletenih problemov ter dilem tega življenja. Sredstva in metode obveščanja v krajevni skupnosti še vedno so in za zdaj ostajajo: sestanek, vabilo na sestanek, zbor volilcev in — nič več. Resda so zadnji dve leti krajevne skupnosti, vsaj v naši občini, lahko več obveščale občane o svojem delu s tem našim časnikom. Toda ta nova žila je bila v prvi vrsti namenjena seznanjanju širšega kroga, celotne občinske skupnosti z delom in aktivnostmi konkretne krajevne skupnosti. Seveda je ta težnja omogočala tudi ustrezno kvaliteto. Tako so delegacije iz krajevnih skupnosti danes v takem položaju, da o gibanjih v krajevni skupnosti lahko manj ali več zvedo samo od sveta krajevne skupnosti.

Srečevali se bomo torej s težkim problemom. Nimamo začetnih spodbud, pa tudi premalo motivov, ki bi nanje vplivali. Premalo so znani tudi programski smotri dolgoročnejšega delovanja delegacij krajevnih skupnosti, niti povsem zgrajeno njihovo delovno področje, kaj šele delitev dela kot prvi pogoj sodobnega obveščanja. Toda, zelo potrebno je obveščati delegacije o gibanjih v krajevni skupnosti in o interesih občanov. Toda kako priti do njih? Z improvizacijo — ne. Sprejeli smo postavkami — še manj. Torej! Samo z resnim delom in še resnejšo metodo. Torej z nenehnim preučevanjem gibanj in interesov. Kako? To je treba preučiti. Kdaj? Takoj. Kje? Tudi je treba preučiti. Najbrž nismo in še ne bomo tako bogati, da bi lahko krajevno samoupravo tako materialno preskrbeli, da bi mogla kriti vse stroške za neko res sodobno obveščanje občanov. Roko na srce; to danes niti ni potrebno. So tudi druge metode. Na primer: določena služba ali vsaj referat, ki bi se s tem ukvarjal pri občinski skupščini in ki bi preskrbel argumente vsem spodbudam s terena. Seveda imamo tudi sredstvo, ki že obstaja, to je naš časnik, ki ne more več biti le »suhoparni« informator, temveč mora prevzemati tudi glavno breme obveščanja delegatov in delegacij. Seveda je treba pri sedanjem konceptu časnika, ki ga je potrebno nekoliko spremeniti, uvesti tudi stalne dodatke, namenjene delegatom iz delegacij krajevnih skupnosti oziroma TOZD in OZD. V okviru teh prilog bi bilo dobro razmisliti tudi o stalni mesečni prilogi, kjer bi bili objavljeni samo prispevki iz krajevnih skupnosti. V okviru časnika je treba razmisliti tudi o drugih sredstvih obveščanja delegatov in delegacij ter o smotnosti le-teh. Na primer časnik bi lahko objavljal tudi stalni in trajnejši informativni priročnik v obliki brošure. Seveda bi bilo dobro preučiti tudi izhajanje časnika. Menimo, da je izhajanje enkrat na mesec nezadostno in da bi v najbližji prihodnosti moral izhajati — na štirinajst dni. V tem okviru bi bilo dobro razmisliti tudi o finančiranju časnika. Sredstva, ki jih zdaj dobiva, so daleč premajhna. Za osem dinarjev na prebivalca ni mogoče organizirati obsežnejšega sistema obveščanja tako občanov kot tudi delegacij. Ta sredstva je treba potrojiti. Prav tako v okvi-

ru te teme bi bilo treba preučiti integriranje obstoječih sredstev (na primer našega časnika in časnika delovnih kolektivov). Tu so možnosti, samo ukvarjati se je treba z njimi.

KAJ PA OBČINA?

Morda se nam to samo dozdeva, ko trdimo, da z uspešnim reševanjem problemov obveščanja delegacij in delegatov v TOZD oziroma OZD ter v krajevnih skupnostih v veliki meri rešujemo tudi probleme z isto vsebino na občinski ravni. Še bolj, ker menimo, da je obveščanje delegatov in delegacij v združenem delu in krajevnih skupnostih tesno povezano z začetnimi spodbudami, kjer mora v polni meri sodelovati baza, torej delovni ljudje tako iz procesa razširjene reprodukcije, se pravi iz delovnega procesa, kot tudi s področja porabe, torej družbenega standarda, izobraževanja, zdravstva, socialne, športa, rekreacije, družbenopolitičnih aktivnosti itd. Reševanje teh področij predpostavlja tudi popolno seznanjanje delegatov in delegacij z vsemi gibanji v TOZD, OZD in KS.

Potemtakem občini ostaja obveščanje na svoji ravni in sicer v dveh smereh: na eni strani TOZD in OZD in na drugi strani mesto ter republika. Prvo nalogo se da uresničiti ob zgrajenem sistemu obveščanja v bazi, o tem pa smo že nekaj povedali, čeprav bi najbolj verjetno še veliko lahko povedali. »Čista« občinska funkcija tukaj je ta, da dobljeno informacijo vrne bazi, s svojim »komentarjem« seveda, iz katerega bo razviden rezultat začetne spodbude, in da s svojimi sredstvi, torej s sredstvi občinske skupnosti, financira spodbude v KS. Za te naloge mora biti občina usposobljena. Imeti mora sredstva kot tudi metode. Eno tako sredstvo že ima na voljo: to je naš časnik. Od njene pripravljenosti bo odvisna tudi uspešnost časnika. Seveda, ko pravimo občina, s tem izrazom razumemo vse faktorje občinske skupnosti in ne le samo in izključno občinsko skupščino, čeprav je najbolj pristojna, da o tem razpravlja in, kar je še pomembnejše — odloča.

Druga smer obveščanja na ravni občine pa predpostavlja eno od njenih osnovnih funkcij: da daje širše začetne spodbude na ravni mesta in republike in celo federacije, odvisno od kvalitete in vsebine spodbude. Tu mora biti vztrajna in energična. V okviru te naloge mora zagotoviti dovolj gradiva za delegacije TOZD in OZD oziroma KS ter preskrbovati občinske delegacije v mestni skupščini in republiški skupščini.

Pomembna naloga občine je tudi ta, da zagotovi točne informacije. To pomeni, da mora imeti dovolj močne analitične službe, bodisi pri občinski skupščini bodisi pri kakšni drugi občinski instituciji in organizaciji. Ta služba bi morala združevati celoten sistem obveščanja v občini, zlasti pa obveščanje delegatov in delegacij.

Obveščanje delegatov in delegacij torej ne predpostavlja le enosmernega dela, s katerim bi z dnevnega reda vzeli samo problem obveščanja delegacij, temveč je to delo, s katerim bi bilo treba celotni sistem informiranja obveščanja v občini ustavno in samoupravno organizirati tako, da bo pomagal blaginji vsakega delovnega človeka in občana, s tem pa tudi delegatom in delegacijam. Prav tako to pomeni, da je informacija treba rešiti vsakega monopolizma in izolacije. To pa je veliko delo.

VLAJKO KRIVOKAPIC

V prihodnji številki: SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI

Aleja spominov in tovarištva postaja resničnost

Več kot pred dvema leti, točneje 22. VII. 1972, je bil prvič javno razstavljen prvi idejni projekt »ATELJE SPOMINOV IN TOVARIŠTVA« ob nekdanji žici okupirane Ljubljane. Razstavljen je bil v prostorih Muzeja ljudske revolucije in požel številna priznanja in moralno in politično podporo.

Idejni projekt »ALEJE SPOMINOV IN TOVARIŠTVA« so pod pokroviteljstvom Mestne konference Zveze mladine Slovenije izdelali trije študenti oddelka za arhitekturo na Fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo. Projekt, ki so ga izdelali Omerša Mitja, Kastelic Franc in Stok Jože je bil še isto leto razgrnjen v vseh ljubljanskih občinah, kjer smo imeli tudi javne razlage projekta in pogovore s predstavniki občinskih organov.

Po končanih javnih razgrnitvah sta Omerša in Kastelic izdelala izvedbene (glavne) načrte s tehničnim poročilom in kalkulacijami za prvi odsek trase »Aleje spominov in tovarištva« od Spodnje Hrušice preko Golovca do Dolenjske ceste na Rudniku. Prvi odsek trase »AST« je najmanj zahteven za izvedbo in tako tudi najcenejši.

V sodelovanju z LUZ-om (Ljubljanski urbanistični zavod) smo projekt dopolnili in kompletirali z vsemi potrebnimi soglasji tako, da je bil predložen v razpravo Izvršnemu svetu Skupščine mesta Ljubljana in bil tudi na redni seji Izvršnega sveta dne 14. VI. 1974 sprejet in potrjen.

Med tem smo pripravili tudi projekt celotne trase »AST« okoli Ljubljane, ki je dopolnilev Generalnega urbanističnega plana (GUP-a) in sestavlja del urbanističnega plana LJUBLJANA 2000. V tem projektu, ki je izdelan na kartah v merilu 1:10000 in 1:5000 so vnešene tudi površine, ki jih v kasnejši fazi predvidevamo za rekreacijo in šport.

Trasa »Aleje spominov in tovarištva« poteka po štirih ljubljanskih občinah (Vič-Rudnik, Šiška, Bežigrad in Moste-Polje) in na področju devetnajstih krajevnih skupnosti. Pri obravnavanju trase »AST« ugotavljamo tri značilna področja, po katerih poteka Aleja: področje že obstoječe zasedbe, področja novih stanovanjskih sosesk, ki so predvidena za zidavo ali pa so že v gradnji in področja nezazidanih (prostih) površin.

Vsako področje zahteva svoj specifičen način pristopa

in obdelave in s tem tudi financiranja:

1. Na že zazidanih območjih smo se morali prilagoditi obstoječi situaciji tako, da smo traso Aleje speljali po že urejenih cestah in pločnikih in predvideli le dodatno ozelektiv in manjše nujne posege.

2. Na področjih predvidenih novih zazidav, pa smo stopili v stik s projektanti posameznih sosesk in se z njimi dogovorili in vrisali Alejo v projekte tako, da se vklaplja v ambient soseske.

3. Na nezazidanih površinah pa so se poizkušali držati obstoječih poti in kolovozov, vendar tako, da se nismo oddaljevali od zgodovinske trase.

Celotni projekt trase »AST« je sedaj na javni razgrnitvi do 30. septembra na podlagi sklepa o javni razgrnitvi, ki ga je 24. VI. sprejel Izvršni svet Skupščine mesta Ljubljana na svoji redni seji.

Projekt »ALEJA SPOMINOV IN TOVARIŠTVA« pa ni samo projekt arhitektonskega značaja temveč družbenopolitična akcija, ki združuje v sebi pomembne faktorje vzgoje in izobraževanja, razvijanje revolucionarnih tradicij, osnove splošnega ljudskega odpora, telesne kulture in ne nazadnje mlada zelena pljuča mesta. Zato je bil pri Komisiji za razvijanje revolucionarnih tradicij pri Mestni konferenci SZDL ustanovljen sekretariat delovnih skupin, ki vsklajuje in vodi delo posameznih delovnih skupin: projektantske, pravne, finančne in propagandne. Prav zdaj se formira Odbor »AST«, katerega bodo sestavljali predstavniki vseh družbenopolitičnih organizacij v Ljubljani, predstavniki strokovnih služb, ki že sodelujejo pri projektu »AST« in predstavniki nekaterih organizacij združenega dela, ki imajo spominske kamne na trasi »Aleje spominov in tovarištva« in predstavniki JLA Ljubljanskega vojnega območja.

Odbor naj bi bil pravna oseba in imel možnost naročanja posameznih uslug pri strokovnih službah tako, da bomo projekt »AST« lahko čimprej izpeljali do konca, da bo lahko začel služiti svojemu namenu.

Projekt »Aleje spominov in tovarištva« je zasnovan kot peš pot zasajena z drevjem, to se pravi Aleja, ki bo potekala po trasi nekdanje žice okupirane Ljubljane. Povezovala naj bi 102 spominske kamne in 6 spomenikov, ki so jih že leta 1962 postavili delovni

kolektivi ljubljanskih podjetij, patronate med posameznimi odseki trase pa so imeli pionirski odredi ljubljanskih osnovnih šol.

Tako bo »Aleja spominov in tovarištva« sprehajalna pot, od katere bodo urejeni dohodi do spominskih kamnov in kasneje v drugi fazi do športnih in rekreacijskih objektov, ki se bodo nizali ob Aleji tako, da le-ta ne bo mrtev spomenik Ljubljani — heroju, temveč živ zelen prstan, ki bo nudil mladini in starejšim razvedrilo in rekreacijo ter obenem spominjal na leta okupacije ko je Ljubljana z genialno organizacijo odpora kljubovala okupatorjem.

Sama Aleja bo opremljena s klopmi, opozorilnimi tablamami, z nekaj zgodovinskimi objekti iz časa okupacije, z nazornim prikazom žice na kratkem odseku, in s skulpturami mladih likovnih ustvarjalcev, ki bodo kot na že znanih »formah v vajah« oblikovali svoja dela, ki bodo bogatila ambient.

Dela na prvem odseku trase Aleje spominov in tovarištva se bodo pričela predvidoma 16. septembra letos. Na trasi bodo delale mladinske delovne brigade iz Ljubljane, ki jih organizira mestna konferenca Zveze mladine Slovenije. Na tem prvem odseku bo Alejo predstavljala obstoječa cesta, uredili pa bomo dostope do spominskih kamnov, očistili in opremlili okolico teh kamnov in uredili parkirišča. Na jasih ob spominskih kamnih smo predvideli postavitev samopostrežnih ognjišč, sedežnih garnitur, klopi, košev za odpadke, opozorilnih tabel in igral za otroke. Očistili in označili bomo gozdne poti in steze, ki povezujejo posamezne spominske kamne in zapri poti, po katerih so z avtomobili dovažali odpadke na področje Golovca. Tako bomo poizkušali zaščititi in ohraniti ta del gozdnih površin, ki ljubljanskim občanom pomenijo stik z naravo in zelenjem, ki ga Ljubljana tako močno potrebuje.

MITJA OMERSA

AST bo gradila mladina

Več let teče v Ljubljani akcija za izgradnjo AST. Na pobudo MK ZMS in poznejši matronat MK SZDL se bodo koncem septembra začela dela na prvi fazi. Aleja bo obkrožala Ljubljano po zgodovinski poti, kjer je bila v času NOB leta okupirana z bodečo žico. Vključevala bo 104 spominske kamne.

Gradbena dela bo izvršila mladinska delovna brigada, sestavljena iz srednješolcev in dijakov tehničnih šol. Dela bodo potekala v dveh izmenah, ki bodo štele po 120 mladincev. Ob sobotah in nedeljah pa bodo delovne organizacije poslane na traso svoje delave.

Orodje in tehnično opremo bodo brigadirji dobili od delovne akcije Sava 74.

Trasa prve faze poteka od Spodnje Hrušice preko Golovca do Rudnika. To je pretežno kmetijsko področje. Večja zemeljska dela ne bodo potrebna, ker AST že sedaj spremlja makadamska pot. Brigadirji bodo uredili dostope do spominskih kamnov, očistili bodo okolico in uredili manjša parkirišča in prostore za nedeljski oddih občanov. S tem se velik zgodovinski pomen povezuje tudi z rekreativnim. Prihodnjo spomlad je predvidena dokončna ureditev prve faze s pogoditvijo, tablamami z opisom zgodovinskih dogodkov in postavitvijo klopi in ognjišč.

Lahko rečem, da se imamo za začetek realizacije zahvaliti predvsem požrtvovalnosti nekaterih aktivistov NOB in nedvomno tudi finančni podpori družbenopolitičnih organizacij in ustanov v Ljubljani.

IZTOK LIPUŽIČ